

Czas Czchowa

Rok II Nr 4/14 Listopad 1992
PISMO PUBLICYSTYCZNO-INFORMACYJNE GMINY CZCHÓW

OGŁOSZENIA

Księgarnia D. Pawlak i T. Jankowska w Czchowie przy ul. Targowej zaprasza miłych klientów.

Oferujemy: literaturę beletrystyczną i naukową, podręczniki szkolne, książki dla dzieci oraz przybory szkolne i artykuły papirnicze.

Sprostowanie

Redakcja przeprosza Pana Mariana Banasia za błędne wydrukowanie jego nazwiska w poprzednim numerze.

SZANOWNI CZYTELNICY

Niniejszy numer "Czasu Czchowa" ukazuje się po dłuższej przerwie spowodowanej różnorodnymi trudnościami redakcyjnymi. Uważamy, że Gmina Czchów powinna posiadać własne pismo i mimo trudności, nie rezygnujemy. Przepraszamy za przerwę tych czytelników, którzy zdążyli przyzwyczać się do nowego pisma i wyrazili swój niepokój o jego los. Następnym numerem ukazuje się w styczniu 1993 r.

Rozwiązanie krzyżówki

Hasło krzyżówki z poprzedniego numeru brzmi: "Czytaj Czas".

Nagrodą jest bilet wstępu do kina "Baszta" na dowolny seans.

Bilet można otrzymać w UG w Czchowie, pokój nr 19.

Nagrodę otrzymują:

- Bożena Nieć Piaski Drużków 62
- Kinga Pajor Czchów 316
- Krzysztof Antoszek Czchów 4
- Weronika Nieć Czchów 120 A

BASZTA

Temat baszty prezentowany był w naszym piśmie kilkakrotnie. Zwracaliśmy uwagę na zacienienie jej murów. Baszta, która jest ciekawym akcentem architektonicznym miejscowości i świadectwem jej historii, stawała się z każdym rokiem mniej widoczna. Dlatego też z satysfakcją informujemy, że nasze wysiłki przyniosły efekt. Pierwsze prace już wykonano. Wycięto część akacji, które stopniowo będą w latach przyszłych usuwane ze zbocza wraz z innym drzewostanem. Jednocześnie w ich miejsce wprowadzi się sosnę karłowatą, rosnącą do 3 m wysokości, która zdominuje wzgórze.

Planowany jest też remont korony obiektu wraz z zainstalowaniem schodów do tarasu widokowego, który będzie znajdował się na jej szczycie. Zostanie również przebudowane dojście na teren grodziska od strony ulicy Basztowej.

Malowidła ściennie w kościele parafialnym w Czchowie.

W następnym numerze rozpoczynamy druk opracowania dotyczącego charakterystycznych malowideł ściennych. Jest to bardzo cenny, a jednocześnie wzbudzający wiele kontrowersji wśród historyków zabytek.

WYWIAD

*z wójtem Gminy Czchów,
panem mgr inż. Romanem Olchawą*

Pyt. Minęło dwa lata od chwili wyboru Pana na stanowisko wójta Gminy Czchów. Myślę, że jest to odpowiedni czas, by zrobić krótki remanent.

Odp. Minęło dwa lata, to okres formułowania i wcielania w życie nowej roli, jaką ma pełnić gmina. Ta nowa rola to pełnienie funkcji rzeczywistego gospodarza na swoim terenie. Wiąże się z tym odpowiedzialność za zaspokojenie podstawowych potrzeb mieszkańców. Gminie przy-

znano prawo własności i zobowiązano do ponoszenia odpowiedzialności finansowej za skutki swoich działań.

W okresie tym niektóre przepisy prawne nie zawsze odpowiednio dopracowane, wprowadzone były w życie, w atmosferze pośpiechu, bez należytego przygotowania. Powodowało to trudności w pracy Urzędu Gminy.

Jeśli mam mówić o sukcesach, to niestety muszę stwierdzić, że ich jeszcze nie ma. Jestem jednak przekonany, że mamy szansę osiągnąć je w przyszłości. Obecnie można wspomnieć o próbach stopniowego przełamania atmosfery ogólnego zniechęcenia i braku wiary we własne siły. Myślę, że podejmowanie zadań inwestycyjnych i ich realizacja będą ułatwiać ludziom życie jak również mobilizować ich do dalszej pracy. W okresie tych dwóch lat osiągnięto postęp w zakresie gazyfikacji i wodociągowania, rozpoczęto budowę kanalizacji, wkrótce będzie uruchomiona baza przerobu żwiru. Zwiększyła się również liczba telefonów w gminie o 100 numerów. Inwestycje te w przyszłości dadzą podstawę do rozwoju gospodarczego, a w szczególności do budowy bazy przetwórstwa rolno-spożywczego.

Do porażek można zaliczyć brak wypracowanych sposobów współdziałania jednostek i instytucji, mającego na celu realizację strategicznych celów gospodarczych i społecznych. Brak jest niekiedy wzajemnego zrozumienia jak również przekonania, że do właściwego funkcjonowania społeczności gminnej potrzebna jest z jednej strony kompetencja i skuteczna władza gminna, z drugiej zaś akceptujący dyscyplinę społeczną mieszkańcy.

Pyt. Prosiłbym Pana o ustosunkowanie się do niektórych zarzutów. Pewne kontrowersje budziła budowa i finansowanie sceny na zaporze w Czchowie oraz finansowanie imprez artystycznych przez Urząd Gminy.

Odp. Może na wstępie warto zadać sobie pytanie, czy zależy nam, aby Czchów zaczął przyciągać wczasowiczów i turystów, którzy w przyszłości będą kupować u nas wyprodukowaną i przetworzoną żywność oraz korzystać z naszych usług. Jeżeli tak, to wydaje mi się, że musimy pogodzić się z koniecznością inwestowania i finansowym wsparciem imprez rozrywkowych, przynajmniej w pierwszych latach. Pieniądze na budowę sceny i zadaszenie pochodziły z czynszu dzierżawnego za pole namiotowe oraz za sprzedaż budynku przystani wodnej i opłat za użytkowanie wieczyste działki o powierzchni około 6 arów (na której zlokalizowana jest przystań). Działania te były przedmiotem uchwał Rady Gminy. Natomiast zaangażowanie finansowe Urzędu przy organizowaniu imprez artystycznych przez pana Janusza Ropka (pan Janusz Ropek jest dzierżawcą pola namiotowego i użytkownikiem wieczystym działki na przystani wodnej) było minimalne i wynosiło za cały sezon 2.000.000 zł. Na festyn organizowany przez Wojewódzki Ośrodek Kultury w dniu 23.08.1992 r. Urząd wydatkował ponad 3.000.000 zł. Dla ciekawości warto podać, że pozostałe koszty tej imprezy wynosiły około 20.000.000 zł i zostały pokryte przez WOK.

Pyt. Mieszkańcy Złotej mają żal, że ich inicjatywy nie są wspierane przez Urząd.

Odp. W pytaniu tym zawarty jest zarzut, który nie ma odzwierciedlenia w rzeczywistości. Na początku zastanówmy się, co oznacza stwierdzenie "wspieranie inicjatyw społecznych". W moim rozumieniu, jest to szereg działań organizacyjnych mających na celu realizację zadań od momentu ich formułowania poprzez konkretyzację, projektowanie i wykonawstwo z uwzględnieniem wymogów formalno-prawnych. Jestem przekonany, że w tym zakresie Urząd spełnia swoje zadania względem mieszkańców Złotej, jak też innych miejscowości w sposób dostateczny. Natomiast oddzielnym zagadnieniem jest finansowe wspieranie przedsięwzięć podejmowanych przez mieszkańców. Trzeba tutaj podkreślić, że podział środków pieniężnych leży w kompetencji Rady Gminy. Z analizy budżetu gminy nie można wnioskować, że Złota jest dyskryminowana. Faktem jest, że w stosunku do potrzeb pieniędzy jest mało, ale taka jest nasza rzeczywistość. Wydaje się jednak być rzeczą optymistyczną, że ludzie podejmują różne zadania i zabiegają o pieniądze.

Pyt. Niektórzy uważają, że jest wydane zbyt dużo pozwoleń na sprzedaż alkoholu na terenie gminy.

Odp. Myślę, że chodzi tutaj o punkty sprzedaży piwa, bo tylko ich ilość zwiększyła się w ostatnim czasie. W dyskusji na ten temat zdania są podzielone. Istnieje opinia, że piwo należy traktować jako zwykły napój i nie powinno się ograniczać jego dystrybucji. Twierdzi się, że zmniejszenie liczby punktów sprzedaży zwiększy jedynie obroty w pozostałych jednostkach. Swoje racje mają również przeciwnicy takiego poglądu, twierząc, że ułatwianie dostępu do tego napoju zwiększa jego zużycie, biorąc pod uwagę panujące u nas przyzwyczajenia. Sprawa ta pozostaje otwarta i powinna być jeszcze przedyskutowana. Ilość tych punktów może przecież być zmniejszona.

Pyt. Sprawa konfliktu w Wytrzysszczce

Odp. Dużo emocji i nerwów, wiele zmarnowanego czasu i energii, podejrzania i antagonizmy. Tak chyba najkrócej można ująć bilans strat spowodowanych protestem w Wytrzysszczce. Natomiast trudno doszukać się pozostałych efektów. Chyba, że ktoś celowo chciał skłócić ludzi z władzą, to niewątpliwie odniósł sukces. Wydarzenie to świadczy, jak trudno nam jest odróżnić demokrację od anarchii. Dobrze, że protest zakończył się i szkoła funkcjonuje normalnie. Mam nadzieję, że my wszyscy w spokoju i rozwadze wyciągniemy z tej lekcji odpowiednie wnioski.

Pyt. Proszę Pana, czy nie żałuje Pan decyzji podjętej dwa lata temu?

Odp. Nie żałuję. Była to przecież moja dobrowolna decyzja. Mam okazję spojrzeć na ludzi i wydarzenia z innej pozycji. Jest to ciekawe doświadczenie życiowe. Poza tym oprócz wielu problemów i niepowodzeń, można niekiedy przeżywać radość tworzenia. Wpływać na tworzenie nowych zachowań i postaw, jak również brać udział w budowie materialnych składników naszej rzeczywistości.

Czchów w literaturze

W latach siedemdziesiątych ukazała się nakładem Ludowej Spółdzielni Wydawniczej powieść Jana Leona zatytułowana "W Dolinie Dunajca". Ukrywający się pod pseudonimem autor napisał w przedmowie do wydania: "Ta powieść to prawie pamiętnik, gdyż niemal wszystkie osoby przedstawione w niej są autentyczne i w większości występują pod swoimi nazwiskami".

Prezentujemy czytelnikom dwa fragmenty. Pierwszy dotyczy lat okupacji. Akcja drugiego toczy się we wczesnych latach siedemdziesiątych.

... Na zaporze w Rożnowie działały miejscowe komórki konspiracyjnych organizacji niepodległościowych. Członkowie ich, w większości pracownicy zapory, śledzili wszelkie posunięcia Niemców, mogące mieć związek z ewentualną próbą zniszczenia zapory podczas odwrotu. Ponieważ zapory w Rożnowie i Czchowie stanowiły całość pod względem energetycznym i gospodarki wodnej, ochrona tych obiektów organizowana przez ruch oporu, musiała być zespolona. Dlatego do tajnej placówki w Czchowie wchodziły zaprzysiężone osoby z kilku miejscowości powiatu nowosądeckiego, takich jak na przykład: Witowice Dolne i Górne, Tropie i Rożnów. Oczywiście Rożnów stanowił szczególnie ważny punkt z uwagi na to, że zapora z jej zakładem energetycznym zasilala chemiczne zakłady zbrojeniowe w Mościcach pod Tarnowem.

W ostatnich dniach lipca 1944 roku głośnym echem odbił się w Rożnowie wypadek polskich partyzantów na niemiecką załogę zapory budowanej w Czchowie. (Dokładnie określając, zapora budowana w miejscowości Pęchry oddalonej od miasteczka Czchów o około 2 km, a od zapory w Rożnowie o około 7 km w dół Dunajca). Głównym celem wypadu było bezkrwawe zdobycie broni na niemieckiej załodze, a zwłaszcza na chroniących ją żandarmach. Akcja ta miała czynne poparcie ze strony pracowników budowanej zapory związanych z partyzantami. Na przykład inż. Leon Nałęcz specjalista techniczny przy budowie tej zapory, podjął się przerwania w odpowiedniej chwili łączności na głównych liniach telekomunikacyjnych zabezpieczających łączność z Brzeskiem, Tarnowem i Nowym Sączem.

Akcję rozpoczęto podczas bardzo ciemnej nocy. Zatakowani nagle żandarmi, pozbawieni łączności, schronili się na piętro budynku, pozostawiając na parterze broń i umundurowanie, które stały się łupem partyzantów. Nie uniknięto przelewu krwi w wypadku na osiedle zamieszkałe przez Niemców. Ponieważ jeden z rozbrajanych majstrów niemieckich groził rozpoznaniem pracowników zapory, musiał być zlikwidowany. Inny Niemiec, ratując się skokiem z pierwszego piętra, spadł na rozbitą butelkę i rano zmarł z upływu krwi.

Nazajutrz zarządzili Niemcy "godzinę policyjną", ale akcji represyjnych w stosunku do Polaków nie przeprowadzili. Zawdzięczać to chyba należy tylko temu, że huk armat dochodzących od Przełęczu Dukielskiej natężał się z każdym dniem, a szczególnie był donośny u wejścia w okolną wzgórzami dolinę Dunajca, której przedsiomkiem

jest Czchów. Spodziewając się dalszych wypadów "leśnych", ścignęli Niemcy niezwłocznie do pobliskiego Czchowa oddział obrony przeciwlotniczej, który wieczorem, zapewne dla zastraszenia ludności polskiej, rozpoczął na rynku miasteczka strzelaninę z działek przeciwlotniczych bez widocznej potrzeby. Wielu mieszkańców, obawiając się represji i strzelaniny, opuściło miasteczko.

Jednak 1 sierpnia, w dniu wybuchu Powstania Warszawskiego doszło do krwawego odwetu. Późnym rankiem tego dnia rozległa się gęsta salwa wystrzałów z okien szkoły zajętej przez żołnierzy niemieckich. Od tych strzałów padło dwu Polaków - Franciszek Nieć, miejscowy fryzjer i Antoni Wyporek, inżynier mieszkający w Piaskach Drużkowie, ojciec kilkorga dzieci. Obydwaj byli członkami tajnej organizacji. Zabitego Niecia rozkazali Niemcy powiesić przed zakładem fryzjerskim na belce podcienia. Następnie aresztowali każdego, kto się im nawinął pod rękę, nawet ludzi wracających od pracy w polu, jak np. Stanisława Wiejowskiego. Wszystkich mężczyzn spędzili na rynek. Wśród nich znalazł się również miejscowy proboszcz, ks. Jan Skalski i katecheta. W sumie zgromadzono tam kilkadziesiąt osób. Wszyscy zachowywali się godnie. Nikt nie prosił oprawców o łaskę.

Tymczasem zaczął padać deszcz. Niemcy zapędzili zatrzymanych przed chodnik podcienia, naprzeciw wiszącego Niecia. Kazali im stać na deszczu z podniesionymi w górę rękami. Po jakimś czasie wpędzili ich do piwnicy Rybickiego, gdzie przemoknięci, musieli leżeć jeden na drugim. W tym czasie Niemcy z pomocą własowców przeszukali mieszkania, gwałcąc dziewczęta i kobiety. Gdy chory leżący w łóżku Michał Fijak stanął w obronie napastowanej żony, własowcy wyprowadzili go za próg i zastrzelili, a przechodzącego wtedy Stanisława Niecia z Zaporocza śmiertelnie zranili.

Do późnej nocy żołnierze niemieccy wyłapywali mężczyzn i zamykali w piwnicy, której wejścia pilnowała warta uzbrojona w granaty. Co jakiś czas wchodził do piwnicy niemiecki oficer i zapowiadał, że nikt żywy stamtąd nie wyjdzie, jeśli padnie choć jeden strzał z lasu.

Rankiem wymęczonych niemilosierdzie ludzi wyprowadzili trójkami z piwnicy do kościoła. Wtedy już przed bocznymi drzwiami kościoła leżała zabita dziewczyna, głuchoniema Julia Kukla z Jurkowa. Cały kościół zapełnił się brudnymi i wygłodzonymi ludźmi, oczekującymi najgorszego. Wśród nich znaleźli się też zbici i pokrwawieni Wojciech Nieć i Franciszek Kornaś. W kościele nadal katowali ich żandarmi, chcąc wymusić zeznania na temat znalezionych przy nich notatek dotyczących odbicia zatrzymanych. A gdy im się to nie udało, wyprowadzili ich przed kościół i powiesili na lipie.

Po jakimś czasie zatrzymanych w kościele uwolniono, oprócz trzech katowanych w piwnicy u Rybickiego. Byli to: Kazimierz Reczyński, który nie mógł wytłumaczyć, skąd wziął niemieckie spodnie oraz Jan Proficz i Piotr Motak, którzy nie przyznawali się do zarzucanych im napadów z bronią. Pastwili się nad nimi jeszcze przez wiele godzin, a następnego dnia o świcie wszyscy trzej zostali rozstrzelani poza miasteczkiem...

... (drugi fragment powieści)

Potem zatrzymał się w Tymowej. Przypomniał sobie powiedzenie z lat dziecińczych: "W Czchowie gardziele, w Tymowej złodzieje". W Jurkowie zatrzymał się przed nowym budynkiem pięknej szkoły tysiąclecia, powstałej obok dawnej przypominającej starą chałupę.

Kilka kilometrów dalej, na wyniosłym brzegu Dunajca, Czchów. Ponieważ dojazd samochodem do rynku jest bardzo trudny, więc postawiwszy samochód na uboczu, poszedł pieszo do miasteczka. Miasteczko budziło się do życia, jak zwykle w niedzielę, nieco spóźnione. Rynek, pięknie odbudowany, okolony domami o podcieniach. W jednym narożu stary kościół przestłonięty ogromnym drzewem orzechowym. Ku Dunajcowi widok na basztę.

Gdyby nie to, że Czchów leży już poza granicami Sądeckizny, w powiecie brzeskim, to tu po raz pierwszy zetknąłby się oko w oko z tym zjawiskiem, które nazywają "eksperymentem sądeckim". Na każdym kroku widać gospodarność i troskę mieszkańców, by ich miasteczko wyglądało jak najlepiej. Wszędzie wzorowa czystość. Nawet stare drewniane domki poza rynkiem w krótkich uliczkach, wybiegających wprost w pole, pomalowano na jasne, wesole kolory, a przed nimi w maleńkich ogródkach kwitną kwiaty. W niewielkich oknach, niekiedy dotykających niemal ziemi, czyste firanki i pelargonie.

Zaniedbane przed wojną, dręczone przez okupanta podczas wojny miasteczko leżące na skraju Sądeckizny, bo przecież nieważny jest podział administracyjny, stało się jednym z jej klejnotów. Czuje się, że tu śpi historia, ale też czuć wiew nowych czasów. Wrócił do samochodu wąską uliczką obok baszty. Teraz jechał powoli drogą wzdłuż jeziora czchowskiego, zamkniętego za porą...

SPRAWOZDANIE

---

z wykonania programu gospodarczego za I półrocze 1992 r.

Czchów, dnia 10.09.1992 r.

I. ROLNICTWO

W I półroczu 1992 roku przeprowadzony został czerwcowy spis rolny obejmujący wrywkowo 37 gospodarstw indywidualnych w całej gminie. Przeprowadzono także reprezentacyjne badania plonów głównych ziemiopłodów w indywidualnych gospodarstwach rolnych metodą pomiarów biometrycznych.

Za bardzo ważną sprawę uznajemy zacieśnienie współpracy z jednostkami działającymi na rzecz rolnictwa a mianowicie: Stacją Kwarantanny i Ochrony Roślin w Tarnowie, Okręgową Stacją Chemiczno-Rolniczą w Krakowie, Stacją Hodowli i Unasieniania Zwierząt w Brzesku, Spółdzielnią Kótek Rolniczych w Czchowie z/s Złotej, Nadleśnictwem Gromnik, Spółdzielnią Mleczarską w Brzesku oraz Urzędem Wojewódzkim w Tarnowie Wydziałem Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

Rolnicy, za pośrednictwem sołtysów informowani są na bieżąco np: o kolejności stosowania oprysków ochronnych, niszczeniu szkodników, spraw ochrony lasów.

Badania Stacji Chemicznej wykazały, że teren naszej gminy to gleby o mocnym zakwaszeniu (około 75%), dlatego sołtysi wszystkich wsi zostali poinformowani, gdzie rolnicy mogą zakupić tanie a wysoko jakościowe wapno.

Na terenie naszej gminy zostały rozprowadzone również materiały siewne w ilości 5 ton oraz sadzeniaki w ilości około 20 ton.

Na terenie gminy współpracę z rolnikami prowadzi również Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Zgłobicach.

W pierwszym półroczu, to jest w okresie zimowym, przeprowadzone były szkolenia rolnicze we wsiach: Biskupice Melsztyńskie, Złota, Czchów, Tymowa.

W czerwcu 25-ciu rolników wyjechało na Nowosądeckie Targi Rolno-Przemysłowe oraz Instytutu Nawożenia i Pielęgnowania Użytków Zielonych do Jaworek.

Aktualnie organizowana jest wycieczka szkoleniowa do Instytutu Sadownictwa i Warzywnictwa w Albigowej. Ostatnio Ośrodek Dor. Rolniczego dużo uwagi poświęca sprawom ekologii i produkcji zdrowej żywności. W maju wspólnie z pracownikiem referatu rolnictwa zostało zorganizowane spotkanie rolników zainteresowanych prowadzeniem gospodarstw ekologicznych. W zainteresowanych gospodarstwach Stacja Chemiczno-Rolnicza pobrała próbki gleb, które będą badane na zawartość składników mineralnych oraz metali ciężkich. Pozytywny wynik tych badań jest podstawą do dalszego przekształcania gospodarstw w kierunku ekologii. Używanie przez gospodarstwo znaku "EKOLANDU" pozwoli sprzedawać produkty rolne po zdecydowanie wyższych cenach. W Złotej Ośrodek Dor. Rolniczego prowadzi Klub Ekologiczny liczący 25 osób.

Z zakresu wprowadzenia nowości aktualnie prowadzone są "poletka z uprawą pszenicy wysoko-glutenowej" w Domoślavicach i w Tymowej. Prowadzone są również doświadczenia z zastosowaniem koncentratów wysokobiałkowych w żywieniu zwierząt.

Na terenie gminy Czchów swoją działalność prowadzi Chłopska Spółdzielnia Skupu i Przetwórstwa Produktów Rolnych. W pierwszym półroczu 1992 roku Spółdzielnia zakupiła działki o powierzchni 0,87 ha w m. Jurków pod projektowany Zakład Przetwórstwa Mięsnego za cenę 43,5 mln złotych oraz działkę nr 618/5 o pow. 0,09 ha w m. Czchów wraz z budynkiem byłego skupu za kwotę 150 mln złotych. Zakupiono również budynek sklepu w m. Czchów - Zapora za kwotę 35 mln złotych.

W dniu 15 sierpnia br. odbyło się uroczyste oddanie do użytku i poświęcenie wodociągu publicznego w Czchowie. Rozbudowane ujęcie wody przy ZDZ w Czchowie zasila miejscowości Czchów, Czchów Zapora oraz Czchów Trawniki.

W I półroczu 1992 roku na leczenie jałowoci u krów wykorzystano kwotę 6.992.000 zł oraz na szczepienie ochronne zwierząt przeznaczono kwotę 1.890.000 złotych.

II. GOSPODARKA ZIEMIĄ, GEODEZJA, RENTY, EMERYTURY

W I półroczu 1992 roku w zakresie gospodarki ziemią podjęto następujące działania:

- wystąpiono z wnioskiem do Wojewody o stwierdzenie prawa własności gminy do gruntów pod Spółdzielnię Mie-

szkaniową w Jurkowie oraz pod Remizą OSP w Czcho-
wie w dniu 30.04.1992 r.

- przygotowano wniosek do Wojewody o stwierdzeniu
prawa własności gminy do gruntów pod drogami,
- oddano w użytkowanie wieczyste działkę 1338/2 o
powierzchni 0,06 ha (przystań wodna). Akt Notarialny
Rep. A. Nr 504/1992 r. z dnia 1992.04.16

- naliczono opłaty za użytkowanie gruntów gminnych
Zakładom Doskonalenia Zawodowego oraz Karpackim
Zakładom Gazowniczym w Tarnowie na kwotę 4.296.000
złoty.

W zakresie rent i emerytur Urząd Gminy w Czcho-
wie pośredniczył w załatwianiu następujących spraw:

- rozpatrzono 77 wniosków z zakresu rent i emerytur
rolniczych,

- 140 wniosków z zakresu zasiłków chorobowych
- 10 wniosków z zakresu wypadków przy pracy w go-
sodarstwie rolnym

- 4 wnioski z zakresu zasiłków pogrzebowych

Ponadto Urząd Gminy w Czcho-
wie pośredniczył w załatwianiu spraw związanych z przyznaniem prawa do
zasiłku rodzinnego dla dzieci rolników indywidualnych,
przyjmuje wnioski, prowadzi na bieżąco analizę
wniosków, sporządza listę plac.

Na zasiłki rodzinne od początku br. do czerwca
wyplacono kwotę 310.426.000 złotych.

W/w zasiłki pobiera 97 rodzin (liczba świadczeń ulega
zmianie).

III. BUDOWNICTWO INDYWIDUALNE

W I półroczu 1992 roku oddano do użytku 2 budynki
mieszkalne, tj. 12% planowanej wielkości oraz 1 budynek
małej gastronomii.

Dla prawidłowej realizacji budownictwa mieszkaniowe-
go podjęto następujące przedsięwzięcia:

- Przystąpiono do aktualizacji Planu Zagospodarowa-
nia Przestrzennego Gminy Czchów pod kątem budownict-
wa mieszkaniowego i letniskowego,

- Wykonano "Uproszczonego Planu Szczegółowego Zago-
sodarowania Przestrzennego Terenów Budownictwa
Mieszkaniowego - Czchów Zapora".

IV. OPIEKA SPOŁECZNA

W I półroczu 1992 roku GOPS w ramach planowanej
działalności objął pomocą materialną 370 rodzin.

Z pomocy w formie zasiłku stałego korzystało 16 osób,
a z zasiłku tzw. "socjalnego" 36 osób. Wysokość w/w
zasiłków wynosiła 172.927.000 zł. Wśród w/w osób 37
korzystało z dodatków pielęgnacyjnych na kwotę
38.780.000 zł.

Z pomocy w formie zasiłków okresowych korzystało 30
osób na kwotę 63.870.000 zł. Udzielono 1 zasiłku na usa-
modzielnienie gospodarcze w wys. 18.000.000 zł. Z po-
mocy na dofinansowanie wydatków mieszkaniowych
skorzystało 234 rodziny na kwotę 254.142.000 zł.

Z pomocy usługowej w formie pomocy sąsiedzkiej
korzystało 31 osób, w tym:

- 22 osoby opłacane z budżetu rządowego na kwotę
15.900.000 zł

- 9 osób samotnie zamieszkałych opłacane z budżetu
samorządowego na kwotę 6.450.000 zł.

Zasiłków celowych udzielano 21 rodzinom na kwotę
14.895.800 zł. Z obiadów w świetlicy szkolnej korzystało
29 dzieci na kwotę 5.733.000 zł. Pełny pobyt w przed-

szkolu dla 4 dzieci pokryty został na kwotę 3.714.000.
Pomocy rzeczowej udzielono 18 rodzinom, które
otrzymały pościel, koce, poduszki lub kołdry w ilości od-
powiadającej wielkości potrzeb rodzin. Wydano za pise-
mym potwierdzeniem odbioru 13 kocy i 6 poduszek, 7
kołder i 25 kompletów pościeli. Pokryto 1 osobie koszty
pogrzebowe w wys. 1.200.000 zł. Na koszt utrzymania
ośrodka, płace pracowników, opłaty pocztowe, z
budżetów: Rządowego i Samorządowego wydano
79.328.800 złotych.

V. OŚWIATA I WYCHOWANIE

Z budżetu gminy w I półroczu 1992 roku wydatkowano:

- na remont bieżący Szkoły Podstawowej w Złotej
10.558.000 zł.

- na rozbudowę Szkoły Podstawowej w Jurkowie
30.000.000 zł.

- na budowę Szkoły Podstawowej w Domosławicach
25.000.000 zł.

VI. KULTURA I SZTUKA, KULTURA FIZYCZ- NA, SPORT I TURYSTYKA

Kultura i sztuka

Działająca na terenie gminy Gminna Biblioteka Publi-
czna wraz z dwoma filiami i pięcioma punktami bibliotecz-
nymi zgodnie z przyjętymi zamierzeniami poczyniła stara-
nia dotyczące rozbudzenia potrzeb czytelnicych, o czym
świadczy wzrost liczby wypożyczeń w porównaniu do
ubiegłego roku około 1300 wypożyczeń więcej.

Na zakup nowych wartościowych książek w I półroczu
została wydatkowana kwota 10.011.000 zł.

Klub kultury "Baszta" i Video-Club w Tymowej - po-
przez prowadzenie działalności gospodarczej organizują
zabawy i dyskoteki. Ponadto w Czcho-
wie nadal działa prowadzone przez instruktora kółko szachowe, natomiast
w Tymowej wypożyczalnia kaset video.

Świetlica Wiejska w Złotej.

Pracownik tej placówki został zaangażowany do pracy
przy organizacji imprez na świeżym powietrzu.

W I półroczu zorganizowano kilka imprez sobotnio-nie-
dzielnych, organizatorem tych imprez była Agencja "CA-
TRIS", współorganizatorami byli Urząd Gminy w Czcho-
wie, WOK Tarnów, kierownictwa ośrodków i domów
wczasowych zlokalizowanych na terenie gminy.

Imprezy te należały do imprez udanych, o czym
świadczyła pokaźna liczba uczestników nie tylko z terenu
gminy, ale i okolicznych gmin.

Kultura fizyczna sport i turystyka

W ramach działającego Szkolnego Związku Sportowe-
go przy Szkole Podstawowej w Czcho-
wie organizowano imprezy sportowe zgodnie z opracowanym w tym zakre-
sie kalendarzem. Z budżetu na w/w cel wydatkowano
1.500.000 zł.

Ochrona zdrowia

Zaplanowane w budżecie gminy dotacje do placówek
służby zdrowia zostały częściowo wykorzystane w
sposób następujący:

Ośrodek Zdrowia w Jurkowie - Plan - 3 mln zł. wyko-
rzystano 300 tys. zł

Ośrodek Zdrowia w Złotej - Plan - 2 mln zł wykorzystano 903 tys. zł

II Oddział Chorób Wew. w Czchowie - Plan 15 mln zł - wyk. 10.041.000 zł.

Ponadto z budżetu gminy wydatkowano kwotę 5.219.000 zł na zakup paliwa do karetki pogotowia.

VII. GOSPODARKA KOMUNALNA

W ramach utrzymania czystości terenu gminy wykonane są śmieci z pojemników i kontenerów przez ZRB Czchów i ZRB Zakliczyn na wysypisko śmieci do m. Chazewice w gminie Zakliczyn.

Poniesione koszty 13.784.000 złotych.

W porozumieniu z Rejonowym Biurem Pracy w Brzesku wójt Gminy Czchów zatrudnił 3 pracowników interwencyjnych do prac porządkowych na terenie gminy.

Wykonano 1 piec do spalania śmieci na wartość 4.500.000 zł.

Wykonano remont kapitalny chodnika przy ulicy Królowej Jadwigi w m. Czchów.

Wykonano remont cząstkowy nawierzchni parkingu z trelinki w m. Czchów. Zlecono opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na budowę chodnika w m. Wytrzyszczka - Będzieszyna.

W ramach zimowego utrzymania ruchu na drodze Czchów - Kozieniec zlecono posypywanie w/w drogi materiałami uszorstniającymi na odcinkach niebezpiecznych. Zlecenie przyjął ZRB Czchów. Koszty w/w utrzymania drogi wynoszą 13.962.000 zł.

VIII. BUDOWNICTWO DROGOWE

Zadania realizowane w ramach czynów społecznych na drogach gminnych w I półroczu 1992 roku.

Tymowa

- droga Zadebrze - osadzono częściowo przepusty, rozpoczęto żwirowanie drogi, poniesione nakłady 5.055.000 zł

- droga Czchów - Tymowa - wykonano poręcze drogowe z elementów żelbetonowych, wyżwirowano przepust, poniesione nakłady wynoszą 2.220.000 zł.

Jurków

- droga Łacnowa - rozpoczęto obieranie rowów i żwirowanie drogi, poniesione nakłady wynoszą 3.015.000 zł.

Czchów

- droga Kwaśniówka - rozpoczęto żwirowanie drogi, poniesione nakłady wynoszą 5.175.000 zł.

- droga do P. Kołodziej - rozpoczęto żwirowanie drogi, poniesione nakłady wynoszą 650.000 zł.

- droga Piaski - Stary Przewóz - rozpoczęto żwirowanie drogi, poniesione nakłady 350.000 zł

Biskupice Melsztyńskie

- utwardzenie żwirem zatoki autobusowej na przystanku PKS w Biskupicach Melsztyńskich, poniesione nakłady wynoszą 1.898.900 zł

Piaski Drużków

- droga Piaski - Zapor - rozpoczęto obieranie rowów, poniesione nakłady wynoszą 350.000 zł

Tworkowa

W m. Tworkowa został wybudowany most w czynie społecznym na potoku Zelina Tymowska. Most zapewnia dojazd do kilkudziesięciu gospodarstw rolnych. Poniesione nakłady wynoszą 12.815.500 zł.

Żwirownia

W ramach uruchomienia żwirowni i bazy przerobu żwiru wykonano następujące działania:

- zakupiono 0, 25 ha gruntów pod eksploatację żwiru za kwotę 6.875.000 zł

- uzyskano ostateczną decyzję na eksploatację żwiru wydaną przez UW w Tarnowie Wydział Ochrony Środowiska,

- opracowano Plan Zagospodarowania Bazy Przeróbki Żwiru wraz z projektem technicznym budynku socjalno-technicznego,

- opracowano dokumentację techniczną na budowę odcinka linii napowietrznej niskiego napięcia celem zasilania bazy,

- wybudowano 450 mb. w/w linii napowietrznej,

- opracowano dokumentację techniczną na wykonanie instalacji elektrycznej wraz z przyłączem energetycznym na bazie przerobu żwiru,

- zakupiono 3 sztuki przenośników taśmowych,

Łączne koszty poniesione na żwirowni i bazie przerobu żwiru wynoszą 79.138.300 zł.

IX. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Działalnością gospodarczą na terenie gminy zajmuje się 255 podmiotów gospodarczych.

- handel detaliczny i obwoźny - 70

- usługi transportowe - 27

- usługi budowlane - 91

W I półroczu 1992 roku do ewidencji działalności gospodarczej wpisano 63 podmioty gospodarcze, a skreślono 30. Nadal dominuje handel i usługi transportowe, niemniej jednak zróżnicowanie jest bardzo duże, gdyż występuje łącznie 51 branż.

Rozmieszczenie podmiotów gospodarczych na terenie gminy jest nierównomierne i przedstawia się następująco:

- Będzieszyna	4
- Biskupice Mel.	12
- Czchów	95
- Domostawice	5
- Jurków	41
- Piaski Drużków	6
- Tworkowa	19
- Tymowa	31
- Wytrzyszczka	8
- Złota	33

X. OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

W I półroczu 1992 roku na terenie gminy Czchów zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej realizowało 6 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych wyposażonych w 6 samochodów pożarniczych, w tym 2 ciężkie - beczkowozy,

W okresie sprawozdawczym na ochronę przeciwpożarową wydatkowano kwotę 5.540.000 złotych, są to środki przeznaczone na zakup paliwa i oleju.

W I półroczu w akcjach gaśniczych brało udział 5 jednostek OSP (z wyjątkiem Biskupic Melsztyńskich), zużywając w tym celu 193 litry oleju napędowego i 657 litrów etyliny na łączną kwotę 3.129.650 zł. W akcjach

gaśniczych brano udział na własnym terenie oraz na terenach sąsiednich objętych tzw. pomocą wzajemną. Ponadto OSP Czchów wyjeżdża na każde wezwanie Państwowej Straży Pożarnej w Brzesku.

Łącznie do ognia wjeżdżano 28 razy.

Posiadany przez OSP sprzęt silnikowy, a szczególnie motopompy - jest już mocno wyeksploatowany, dlatego też w drugim półroczu br. przekazano do remontu w specjalistycznym zakładzie w Kielcach 6 motopomp typu POLONIA - m 800.

XI. INWESTYCJE

W I półroczu 1992 r. na terenie gminy Czchów prowadzone były następujące inwestycje:

1. Wodociągowanie wsi Czchów
2. Gazyfikacja Zespołu Wsi Gminy Czchów
3. Kanalizacja i Oczyszczalnia Ścieków wsi Złota
4. Kanalizacja i Oczyszczalnia wsi Jurków
5. Kanalizacja wsi Czchów, Tymowa i Tworkowa
6. Inwestycje obce prowadzone na terenie gminy Czchów

Ad. 1 Wodociągowanie wsi Czchów

Wartość kosztorysowa zadania wynosi 3.400.000.000 zł

Poniesione nakłady do końca I półrocza 1992 roku wynoszą 2.900.000.000. Jest to zadanie obejmujące swym zasięgiem Czchów, Czchów- Zaporę, Czchów - Trawniki.

W I półroczu br. zakończona została rozbudowa ujęcia wody obok ZDZ Czchów, polegająca na dokończeniu budowy zbiornika V-75 m³, pompowni, chlorowni oraz dwóch studni zasilających ujęcie wody. Ułożony został również rurociąg 150 od ujęcia wody do rurociągu biegnącego w kierunku Czchów Zapory.

Ujęcie wody zostało połączone kablem sterowniczym ze zbiornikiem V-2 x 125 m³, przepompownią, zlokalizowanymi powyżej rynku w Czchowie oraz ze zbiornikami na Trawnikach.

Trwały również prace przy zakończeniu budowy zbiornika V-2 x 125 m³ wraz z przepompownią zlokalizowanego powyżej rynku w Czchowie. Efektem w/w prac było uroczyste oddanie do użytku i poświęcenie Wodociągu Publicznego w Czchowie w dniu 15 sierpnia 1992 roku.

Ad. 2 Gazyfikacja Zespołu wsi Gminy Czchów

Wartość kosztorysowa zadania wynosi 10.000.000.000 zł

Poniesione nakłady do końca I półrocza 1992 roku wynoszą 4.150.000.000 zł. Jest to zadanie czynowe obejmujące swym zasięgiem teren 7 wsi naszej gminy (Tymowa, Tworkowa, Jurków, Czchów, Piaski Drużków, Wytrzyścza, Będzieszyna).

Zadanie to zbliża się powoli do zakończenia.

W I półroczu br. zostały zakończone i przekazane Karpackim Okręgowym Zakładom Gazowniczym następujące etapy inwestycji:

- gazociąg wysokiego ciśnienia dł. 7331 mb.
- stacja redukcyjno-pomiarowa Q-3200 Nm/h 6, 4 MPa wraz z układami zasuw wysokiego i średniego ciśnienia.
- sieć gazowa we wsi Tymowa

- sieć gazowa we wsi Tymowa Górna

- sieć gazowa we wsi Tworkowa

Prace w pozostałych wioskach objętych gazyfikacją przedstawiają się następująco:

Wieś Jurków - układane są ostatnie odcinki sieci gazowej, prowadzone są prace przygotowawcze do przeglądu sieci, trwają prace przy oznakowaniu trasy gazociągu.

Wieś Czchów - trwają prace końcowe przy układaniu sieci gazowej oraz prace przy oznakowaniu trasy gazociągu słupkami, wykonywane są projekty na instalacje wewnątrz budynków, w trakcie załatwiania są warunki zasilania gazem indywidualnych odbiorców.

Wieś Piaski Drużków - sieć gazowa wykonana w całości, montowane są skrzynki gazowe oraz trwają prace przy oznakowaniu trasy gazociągu.

Wieś Wytrzyścza, Będzieszyna - są to wioski, gdzie stopień zaawansowania prac jest nieco mniejszy niż w pozostałych wioskach, ale dzięki aktywnej działalności koordynatora robót na tym terenie prace postępują do przodu.

Ważnym etapem wymagającym dużego wkładu pracy jest przekroczenie gozociągiem mostu na zaporze. Rozpoczęto już prace przygotowawcze na bazie magazynowej w Tworkowej, zakupione zostały prawie wszystkie potrzebne materiały do przekroczenia gazociągiem zapory.

Ad. 3. Kanalizacja i Oczyszczalnia ścieków w Złotej

Wartość kosztorysowa zadania wynosi 6.000.000.000 zł

W I półroczu 1992 roku z powodu braku środków prace na w/w zadaniu nie były prowadzone.

Przekazana kwota dotacji z budżetu gminy została wydatkowana na zapłacenie faktur wykonawcy za wykonane roboty w 1991 roku.

Ad. 4. Kanalizacja i Oczyszczalnia Ścieków w Jurkowie

Wartość kosztorysowa zadania wynosi 7.264.000.000 zł. Poniesione nakłady do końca I półrocza 1992 roku wynoszą 895.000.000 zł. W pierwszym półroczu 1992 roku ułożono około 400 mb. kolektora 300. Zlecono Firmie "GAIA" opracowanie projektu technicznego korzeniowej oczyszczalni ścieków. Zakupiono część materiałów potrzebnych do montażu dalszej części kolektora.

Ad. 5. Kanalizacja wsi Tymowa, Tworkowa, Czchów

Trwają prace projektowe nad opracowaniem koncepcji i projektu technicznego kanalizacji w/w wioskach. Prace projektowe prowadzone są przez Biuro Studiów i Projektów Budownictwa Wodnego i Melioracji w Krakowie.

Ad. 6. Inwestycje obce prowadzone na terenie gminy Czchów.

Kontynuowany jest remont i modernizacja linii elektroenergetycznej na terenie wsi Czchów.

KALEJDOSKOP

- ☞ Pod koniec września w brzeskich kioskach ruchu pojawił się pierwszy numer nowego lokalnego czasopisma wydawanego przez Miejski Ośrodek Kultury w Brzesku. "Brzeski Magazyn Informacyjny - BIM". Ma to być miesięcznik o charakterze popularno-naukowym i informacyjnym, obejmujący zasięg dawnego powiatu. Założenia programowe, jak w "Czasie Czchowa". Życzymy powodzenia.
- ☞ W ostatni dzień września Komenda Tarnowskiej Chłęgwi ZHP zorganizowała "Święto Latawca i Plonów Jesieni". Drugie miejsce zdobyły "Leśne Ludki" z hufca Czchów. Proponujemy zorganizować podobną imprezę na terenie gminy.
- ☞ Do kaplicy na Kozieńcu dokonano włamania. Włamywacze skradli 5 złotych łańcuszków wartości 5 mln złotych.
- ☞ We wrześniu na terenie zakładów pracy i placówek handlowych gminy Czchów odbyło się szereg kontroli: Inspekcja Pracy, Państwowa Inspekcja Handlowa i Sanepid dokonały przeglądów stanowisk pracy oraz obsługi klientów i konsumentów.
- ☞ Pomimo nasycenia Czchowa placówkami handlu spożywczego nadal trudno kupić pieczywo w późniejszych godzinach rannych.
- ☞ Wydania terenowe dzienników "Nowy Świat" i "Gazeta Wyborcza" podają tygodniowy program kina Baszta w Czchowie.
- ☞ W okresie wakacji miejscowe kino świeciło pustkami. Odwoływano seanse. Imprezy estradowe w Czchowie Zaporze stanowiły konkurencję dla tej placówki.
- ☞ Cmentarz komunalny przy ulicy Basztovej zostanie poszerzony. Zakupiono sąsiednią działkę o powierzchni 0,10 ha.
- ☞ W Piaskach Drużkowie nabyto nieruchomość 1, 36 ha przeznaczoną pod budowę szkoły w tej miejscowości.
- ☞ W Czchowie na cmentarzu komunalnym przy ul. Królowej Jadwigi rozpoczęto budowę kaplicy. Wykonano stan zerowy. Budowę kaplicy rozpoczęto również na terenie cmentarza parafialnego w Tymowej, gdzie postęp robót był znacznie szybszy. Wykonano stan surowy.
- ☞ Jarmarki w rejonie ulicy Targowej w Czchowie nabierają rozmachu. Konieczne są tu pewne inwestycje, np. sanitariaty.
- ☞ Wsie Złota, Biskupice Melsztyńskie, Domostawice, Tymowa i Tworkowa korzystają już z instalacji gazowych. Komitetowi z Biskupic dziękujemy za zaproszenie na uroczystość zapalenia znicza. Do wsi posiadających gaz w najbliższych dniach dołączy Jurków.
- ☞ Rząd RP zamierza utworzyć na powrót powiaty. Brzesko nie będąc obecnie siedzibą rejonu, czyni wielkie starania w tym kierunku. Akces do ewentualnego powiatu w Brzesku zgłosiły gminy w sąsiedztwie miasta oraz Iwkowa i Czchów. Natomiast gminy Wojnicz i Zakliczyn zwracają się w kierunku Tarnowa. Dla Czchowa może być inna alternatywa, np. Nowy Sącz. Dojazd lepszy, a przyjmą na pewno.
- ☞ Nie udało się otworzyć Liceum Ogólnokształcącego. Czynione są starania o powołanie z dniem 1 września 1993 Liceum Ekonomicznego w Czchowie.
- ☞ W Zasadniczej Szkole Zawodowej ZDZ w dniu 1 IX rozpoczęło naukę 196 uczniów. Najlicniejsza klasa szkolna w gminie to klasa I A - tej szkoły, gdzie naukę rozpoczęło 40 uczniów. Szkoła kształci w zawodach: stolarz, ślusarz mechanik i murarz.
- ☞ 15 VIII oddano uroczystość do użytku nowy wodociąg w Czchowie. Historia jego budowy jest jednak już bogata. Przypomnijmy tylko początki. Rok 1967. Przedsiębiorstwo "HYDROL" z Wieliczki rozpoczyna wiercenie studni dla budowanego budynku ZDZ. Po zbadań wydajności odwiertu Urząd zleca wykonanie drugiego odwiertu, który stał się zaczątkiem obecnego ujęcia. Rok 1969. Dla potrzeb szkoły podstawowej jako obiektu kolonijnego doprowadzono wodociąg na koszt zakładu organizującego kolonię. Rok 1972. Wobec braku wody w rejonie rynku rozpoczęto podłączenie kolejnych obiektów publicznych i domów prywatnych za zgodą ówczesnego Dyrektora Szkoły Czesława Gowina. Rok 1987 - maj. Gwałtowne opady deszczu niszczą ostatnie stare ujęcie wody. Pojawiają się nowe inicjatywy. Jest to temat, który zostanie omówiony w innym numerze naszego pisma.

Skład redakcji:

Henryk Kornaś, Stanisław Piechnik,

Stanisław Obal

Kazimierz Świerczek

Adres:

32-860 Czchów

skr. pocz. 24